

היוספי הדתיים, בקשר להצטרפותם לקואליציה, עשויים לדרוץ את לוי אשכול בכל זאת להקים ממשלה עם מפ"ם והליברלים העצמאיים בלבד, תוך השארת תיקים פנויים לקראת הצטרפות מאוחרת יותר של המפד"ל.

אחת ההחלטות הראשונות של הממשלה, לבשתקום: הכרזה על ביטול מנגנון המימון הצבאי. לוי אשכול קיבל את דעתו של יועצו לענייני בטחון, איסר הראל, להעביר את כל הטיפול באיזורים הנמצאים עתה תחת שלטונו של הממשל הצבאי, לידי המשטרה והש"ב. ההחלטה על ביטול המימון תובא לידיעת כנס חגיגי מיוחד, בהשתתפות מאות נכבדים מבני המיעוטים, שיוזמנו לפגישה עם אשכול. המטרה: להסוות את העובדה כי הביטול אינו ביטול כלל, מאחר שהוא משאיר על כנו את החוק ההנאצטורי, שעליו מבוסס המימון הצבאי.

יסתבר כי רוב העולים שהגיעו בשנתיים האחרונות מדרום-אמריקה הספיקו בנייתיים לחזור לשם. מוסדות הקליטה נכשלו כליל במיפולס בעולים אלה, ורובם ככולם מיהרו לחזור לארצות שהם עלו או לארצות דרום-אמריקאיות סמוכות.

שריהחנינוך זלמן ארן לא יירתע מפני התנגדותה של הסתדרות המורים ויגיש להפעלת המלצות דו"ח פראוור, לגבי הנהגת מיבנה חדש במערכת החינוך במדינה. עיקר המלצות הדו"ח: בית-הספר היסודי יסתיים לאחר שש כיתות בלבד, ולאחר-מכן ימיינו התלמידים לבתי-ספר קדם-תיכוניים או מקצועיים, בהתאם לכשרונותיהם ונטיותיהם. הממשלה כולה תתייצב מאחורי שריהחנינוך במערכה זו.

כל מועצות הפועלים, וכן מוסדות ההסתדרות, ייקבעו על כסיהם של שותפות קואליציונית בין המערך לבין מפ"ם. שותפות זו תסגור את מוסדות הביצוע של ההסתדרות וכן של מועצות הפועלים

בפני רפ"י ונח"ל.

צירוף "מן היסוד" למערך יבוצע תוך זמן קצר. כל פעילי ועסקני מן היסוד יצורפו למערך, ואף יזכו בעמדות בתוך המערך, ובשמו

די שימשיך לעמוד מן הצד יהיה פינחס לבון עצמו, אשר לא ימנע מחבריו את ה"צעד המכריע."

תתחרש ה"צעד" לבחור איש אחדות-ה"עבודה, יצחק בן-אהרון, כמו-כיר חברת ה"עובדים. הצעה זו קשורה בתוכנית מקיפת יותר, לפיה יוצב בן-אהרון בתפקיד מזכיר כללי של ההסתדרות, אם יבוא איחוד מלא בין שני שותפי המערך.

תביעתו של מוכיר מפא"י, ראובן ברקת, לצרפו כשר ל"ממשלה, תיצור משבר ביחסים שבינו לבין לוי אשכול. עד כה לא

גילה אשכול התלהבות לגבי רעיון זה. אולם ברקת יטען, כי כבר לפני שנה הובטח לו מקום בממשלה, או ראשות הנהלת הסוכנות. מאחר וראשות הנהלת הסוכנות נתפסה על-ידי אריה פינקוס, יעמוד ברקת על-כך שיתנו לו את המקום בממשלה.

יתעורר וימח בתוך מפא"י, על מידת עצמאותו של ח"כ המפלגה, בעת הצבעות בכנסת. הגורם לכך היא חברת-הכנסת החדשה שולמית אלוני, שנמנעה מהצבעה בכמה מקרים, בניגוד להחלטת הטיעה. מלבדה ישנם ח"כים אחדים של מפא"י, התובעים מידה כלשהי של עצמאות הטיעה בהצבעה.

אין סיכוי לאיחוד בין שני פלגי הקומוניסטים, כתוצאה מביקור נציגיהם במוסקבה. למרות שהעסקים הקומוניסטים הסובייטיים, שנפגשו עם עמיתיהם הישראליים, לחצו עליהם בכיוון של איחוד, קיימות בשתי המפלגות — גם במק"י וגם ברק"ח — התנגדות לכך. המתנגדים בשתי המפלגות מתבססים שניהם על דיברי הסובייטים, שבהם רואה כל צד תמיכה בעמדתו הוא. הסובייטים, מצידם, שמרו על ניטרליות מדוקדקת בין שני הפלגים, מלבד בנקודה אחת, אותה מפרשים אנשי רק"ח כתמיכה בעמדתם: הם הודיעו לישראלים באופן ברור, כי לא ייסוגו מתמיכתם בתנועה הלאומית הערבית. למרות שמפעם לפעם מתגלות בה תופעות שליליות מבחינת התיאוריה הקומוניסטית.

העם

כולם שווים בפני החוק אך משהו שווה יותר

לפני שבועיים: שירת-שבת של מת-נגדי הכפייה הדתית עלתה בשבת לירושלים, כדי למחות נגד חוק-שבת ארצי ונגד הסכם הכפייה של הקואליציה העירונית הירושלמית.

השבוע: מתפללי בית-הכנסת של אש-דוד נצטוו בערב-שבת על-ידי הגבאים לעלות על הגמל, כדי למחות נגד עבודה חיונית המבוצעת בו בשבת.

לפני שבועיים: המשטרה חסמה את הכביש בפני המסע החוקי, וכתוצאה מכך יימנע הרושם שהיא מבודדת כליל בשאלה זו. איכשהו יינטל משהו מן העוץ קץ האנטי-ישראלי של החלטה אשר ישרואל עצמה הצביעה בעדה.

השבוע: המשטרה לא התערבה נגד ההפגנה הבלתי-חוקית של הדתיים, שסתמו את רציף הפריקה בנמל.

לפני שבועיים: התחבורה בכביש הופסקה.

השבוע: העבודה בנמל הופסקה. לפני שבועיים: המשטרה הכריזה ש"משתתפי המסע על הכביש מהווים "הת-קהלות בלתי-חוקיות", החישה למקום שוט-רים חמושים במגינים ובאלות, גררה את המשתתפים על הכביש, תוך מהלומות ור-בעיטות, פצעה עשרות.

השבוע: המשטרה לא הופעלה כלל. כי בישראל כל האזרחים שווים בפני ה-חוק. המשטרה ממלאה את תפקידה בלי

הכלל, דוגלות בקו המבוסס על החלטות אר"ם לפני 15 שנה: הפליטים זכאים לבחור שותף חופשי בין שיבה לישראל, כאזרחים שותרי-שלום, ובין קבלת פיצויים. זוהי "זכות הבחירה".

התחכמות. בכל שנה מאשר האר"ם מחדש קו זה. כל שנה מתנגדת לכך יש-ראל, אך בגמר החיכות, מתעוררת שאלת ההצבעה.

אם תצביע ישראל בהתאם לקו שלה, היא תימצא לבדה מול כל העולם. כמה מידותיה הקרובות ביותר תימנענה מהצ-בעה, כל שאר המדינות יצביעו נגדה.

אחרי כמה נסיונות מרים כאלה, החליט משרד-החוץ להתחכם: הוא יצביע נגד עצ-מו. החשבון: אם תצטרף ישראל למחנה כללי, יימנע הרושם שהיא מבודדת כליל בשאלה זו. איכשהו יינטל משהו מן העוץ קץ האנטי-ישראלי של החלטה אשר ישרואל עצמה הצביעה בעדה.

אמנם גורם הדבר סיבוכים בכנסת, כי מפלגות כמו חרות טוענות שההצבעה ב"אר"ם נוגדת את החלטת הכנסת נגד החזרת הפליטים. על כך נוהג משרד-החוץ לענות: אין להחלטה כל ערך, כי ממילא אי-אפשר לכפות על ישראל את ביצועה.

הנחמה. השנה שוב התקרבו הדברים לנקודה זו. האמריקאים הציעו החלטה ה"מאשרת את זכות הפליטים לחזור. ידידי הערבים הציעו תיקון, המרחיב את מעגל הפליטים, והבא למנות אפוטרופוס זר ל"רכוש הפליטים בישראל, האמריקאים, ה"משלמים את חשבון קיום הפליטים, מתנג-דים להרחבה. איש אינו יכול להסכים ל"מינוי אפוטרופוס, כי הדבר יהיה תקדים שיסבך מדינות רבות.

מכיוון שבלי האמריקאים אי-אפשר ל"השיג באר"ם רוב של שני שלישים, מוכ-רחים הערבים להתפשר עימם. מכיוון שה-אמריקאים אינם רוצים להישאר במיעוט, הם מוכנים להתפשר עם הערבים. התוצאה הצפויה: הכרזה נוספת של האו"ם, שתא-שר את זכות הפליטים לבחור בין שיבה ופיצויים, בתוספת כמה פסוקים נוספים הרצויים לערבים.

כל זה צפוי. משרד-החוץ יוכל להתנחם: שום דבר חשוב לא השתנה לרעה. להח-לטות אין ערך מעשי.

המטות. אלא שזוהי טעות. אמנם אין איש יכול לכפות, במציאות הנוכחית, על ישראל לבצע החלטה של האר"ם נגד רצו-נה. אך אי-מילוי רצונו המגובש של העולם המאורגן כולו, בכפייה זו, מביא לקפאון גמור במרחב.

שום גורם זר, ויהיה יידידותי כאשר יהיה, אינו יכול לתחך בין ישראל והערבים בלי תוויה ישראלית בשאלת הפליטים, שתהיה מבוססת — לפחות להלכה — על הכרת "זכות הבחירה" של הפליטים בין שיבה ופיצויים. כל מתחך פוטנציאלי — מטיטו ועד דה'גול, מסארטר ועד מנדס-פראנס — יסרב לקבל את התפקיד ללא תוויה זו.

גם שום מנהיג ערבי אינו יכול לתבוע הכרה ערבית בישראל מבלי שתובטח זכות הפליטים. ולראייה: אל-חביב בורגיבה עמד על זכות הפליטים בנאומיו ההיסטוריים.

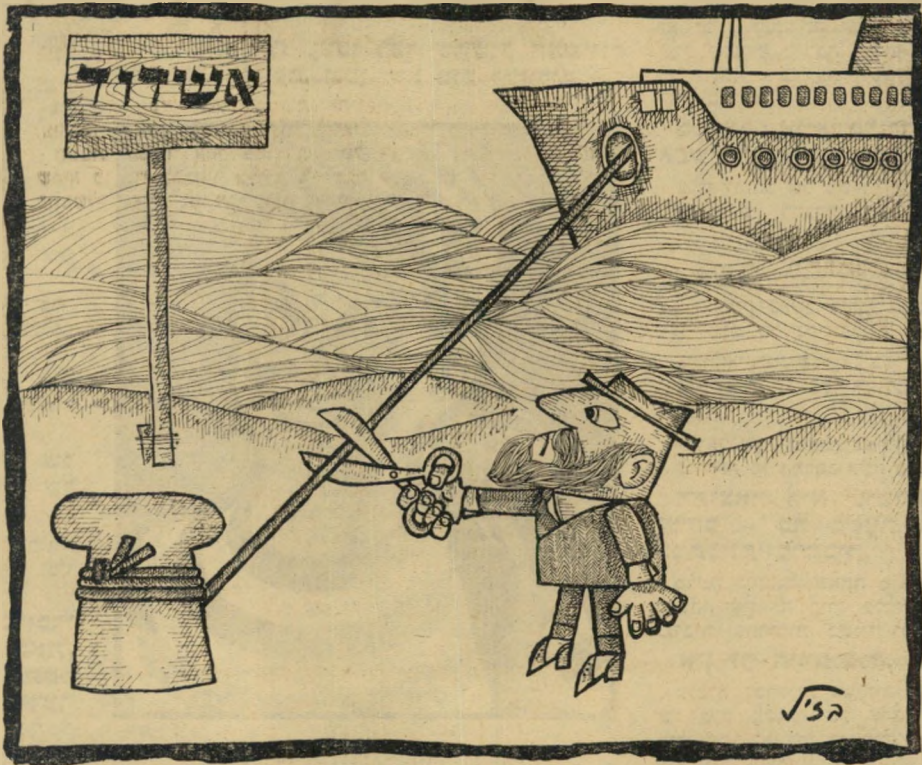
הודיעו השבוע שני מנהיגי מק"י, ש"חזרו משליחות בבית-המועצות: אחד התנ-אים הסובייטיים להפשרת יחסי ירושלים — מוסקבה היא נכונות ישראל לפתור את בעי-ית-הפליטים. כלומר: להכיר בזכות-הבחירה. מה היה קורה אילו הכירה ישראל ב"זכות הפליטים לבחור בין שיבה ופיצויים" על כך אין תשובה מוסמכת. כי ועדה מיו-חדת, שלוי אשכול רצה למנותה לחקירה שאלה זוי", מתה עוד לפני שנתמנתה ריש-מית.

בסופו של דבר לא יהיה מנוס מפתרון כזה — אלא אם כן מוכנה ישראל להמ-שיך עד אין-סוף בקפאון המוחלט של יחסי ישראל-ערב.

יחסים מרחביים חוזר לעתונאים

העתונאים אוהבים את השגריר אשר (ארתור) ב'ננת, והשגריר ב'ננתן אוהב את העתונאים. לכן מלאה העתונות הגר-

• שני התנאים האחרים: נכונות לפיי-רוז המרחב מנשק גרעיני, התנגדות ישראל לציון גרמני-נשק גרעיני. • חברי הוועדה שהוצעה: יעקוב הרצוג (אז משרד-החוץ), שאול ברייסי (כיום מ-משרד-החוץ), איסר הראל, מי שהיה הממו-נה של שירותי הבטחון.

טכס החנוכה של נמל אשדוד

מורא וכלי משוא-פנים. שום שיקולים קואליציוניים אינם משפיעים עליה, ושום אינטרס מפלגתי אינו מנחה אותה. חוץ מהאינטרס של מפא"י.

הפליטים

זכות הבחירה

כל שנה עומדת הדיפלומטיה הישראלית בפני אותה בעיה: איך להצביע באר"ם על בעיית-הפליטים?

הקו הישראלי הרישמי הוא חד-משמעי ו-נוקשה: בעיית-הפליטים אינה קיימת. היא נפתרה על-ידי קליטת הפליטים היהודיים מארצות-ערב. היא מנוצלת לרעה על-ידי ממשלות ערב. אין מקום בישראל לפליטים. הפליטים רוצים לחזור כדי להשמיד את המדינה. לטובת הפליטים עצמם, יש לייש-בם בארצות-ערב. ישראל מוכנה לעזור ב-כך.

קו זה נראה הגיוני, ואף מובן מאליו, ל-כל דיפלומט ישראלי. לרוץ המול, אין הוא נראה הגיוני ומובן מאליו לשום אדם ש-אינו ישראלי. כל שאר המדינות בעולם, ללא יוצאת מן